

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ: ВЛАСНІСТЬ БЕЗ ВЛАСНИКА

Артем Афян,
*здобувач НДІ приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України*

Стаття присвячена аналізу норм українського законодавства щодо географічних зазначень та пошуку суб'єкта, якого найбільш вірогідно можна визначити як власника до даного засобу індивідуалізації. Проаналізовано зміст правомочностей на географічне зазначення, досліджено можливість віднесення держави, народу, територіальної громади до кола власників географічних зазначень.

Ключові слова: географічне зазначення, теорія права власності

В ч. 1 ст. 155 ГК України та ст. 420 ЦК України міститься неоднозначна вказівка на те, що географічне зазначення є об'єктом права інтелектуальної власності. У наукових працях це законодавче положення здебільшого відображається як певна аксіома, яка не піддається сумніву. Однак з-поміж інших об'єктів інтелектуальної власності географічні зазначення вирізняються своїм особливим колом суб'єктів та правомочностями, зміст права інтелектуальної власності на цей об'єкт має специфічні відмінності, а можливість розповсюдження режиму права власності на географічне зазначення не є однозначною. Проблема визначення власника прав на географічне зазначення вирізняє останнє серед ряду об'єктів права інтелектуальної власності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підходи до визначення кола суб'єктів прав на географічні зазначення та зміст цих прав запропоновані у працях таких учених, як М. Архипова, В. Дозорцев, О. Ковальчук, А. Кодинець, Ю. Мельниченко, О. Сергеев, С. Усольцева, О. Широкова. Аналіз

норм чинного законодавства щодо географічних зазначень через призму пропріетарної теорії та теорії виключних прав і пошук суб'єкта, якого найбільш вірогідно можна визначити як власника прав на географічне зазначення, є **метою дослідження** у цій статті.

В основу пропріетарної теорії покладено класичну тріаду права власності, відому ще з римського права. Прибічники цієї теорії визначають, що до суб'єктивних прав інтелектуальної власності відносяться право суб'єкта на володіння, користування та розпорядження належним йому результатом інтелектуальної, творчої діяльності [1, 12]. Правом володіння є фактичне, фізичне та господарське панування особи над річчю [2, 424]. Право користування традиційно визначається як здобуття корисних властивостей об'єкта, привласнення плодів та прибутків, що приносяться об'єктом [2, 425]. Право розпорядження, як зазначав О. А. Підопригора, реалізується власником шляхом припинення або обмеження належного йому права власності. Власник може передати своє право власності на майно, в

тому числі і на об'єкти інтелектуальної власності, іншим особам (продати, подарувати, обміняти тощо) [3, 17].

Ч. 1 ст. 503 ЦК України встановлює вичерпний перелік прав інтелектуальної власності на географічне зазначення: 1) право на визнання позначення товару (послуги) географічним зазначенням; 2) право на використання географічного зазначення; 3) право перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення, в тому числі забороняти таке використання. Якщо проаналізувати перелічені права, то виявиться, що тільки право на використання географічного зазначення наповнене юридичним змістом і придатне для дійсної реалізації як правомочність на об'єкт права.

Так, право на визнання позначення товару (послуги) географічним зазначенням є не самостійним повноваженням, а закріпленим вирішенням географічного зазначення серед інших засобів індивідуалізації товару. Визначення приналежності майна або явища до того чи іншого об'єкта правового регулювання є необхідною умовою для подальшого правозастосування і не потребує окремої регламентації як права відповідного суб'єкта. Інакше законодавство України довелося б доповнити положеннями про право власника нерухомого майна на визнання свого майна нерухомим, а власника речі — на визнання її річчю.

Право перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення є закріпленим принципом охорони права на законне використання географічного зазначення і також не потребує окремого уточнення. В ч. 1 ст. 20 ГК України встановлено, що держава забезпечує захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та споживачів. Згідно з ч. 1 ст. 15 ЦК України, кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання. Таким чином, п. 3) ч. 1 ст. 503 ЦК України є не більш ніж відносною конкретизацією існуючих положень ук-

раїнського законодавства про охорону прав.

Частина 2 статті 503 ЦК України містить відсилання до закону щодо встановлення прав інтелектуальної власності на географічне зазначення, що належать окремим суб'єктам права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Але в ст. 17 Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», якою визначається обсяг прав, що впливає із реєстрації кваліфікованого зазначення походження товару, не передбачено окремих або додаткових прав. Про право власності на кваліфіковане зазначення походження товару законодавець не згадує [4, 33]. Якщо існування права використовувати географічне зазначення цілком очевидне, то право розпоряджатися ним у відповідних суб'єктів відсутнє в силу прямої законодавчої заборони: у ч. 7 ст. 17 Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» закріплена неможливість для власника свідоцтва на право використання географічного зазначення видавати ліцензії на його використання.

Таким чином, географічному зазначенню в повній мірі властиве тільки право на використання, що становить лише частину змісту права власності.

Пропріетарну теорію можна піддати критиці, спираючись на те, що географічне зазначення відноситься не просто до об'єктів прав власності, а до об'єктів права інтелектуальної власності, які суттєво відрізняються від речей. Тому деякі науковці дотримуються думки, що правовий зв'язок між суб'єктом та нематеріальним об'єктом за своїми характеристиками не може бути аналогічним зв'язку суб'єкта з матеріальною річчю. У цьому випадку можна говорити лише про виключні права певної особи на результати інтелектуальної творчості та комерційні позначення [5, 34].

Поняття виключного права походить з так званої теорії приватноправо-

вої монополії, яка виходила не стільки з можливості використання творчого об'єкта самому, скільки з прагнення перешкодити зробити це всім іншим [6, 281]. Згідно з загальноприйнятим доктринальним підходом, абсолютний характер прав на об'єкт інтелектуальної власності полягає в тому, що використання відповідного об'єкта буде можливим лише або самим власником, або з його прямого дозволу [7, 8]. Однак правова природа географічного зазначення не вписується в рамки цієї концепції.

По-перше, послідовники теорії виключних прав розглядають ці права як позитивне право, що включає в себе правомочності використання та розпорядження тим чи іншим об'єктом [8, 24]. На думкою В. Дозорцева, розпорядження в межах теорії виключних прав означає можливість передати право використання одному або кільком особам [9, 291]. Через призму доктрини виключних прав розглядає зміст прав на географічне зазначення і А. Кодинець, визнаючи разом з тим, що право розпорядження до змісту суб'єктивного права на географічне зазначення не входить [4, 34]. Як наголошується у теорії права інтелектуальної власності, у будь-якому разі, незалежно від класифікації, загальний обсяг прав на об'єкт інтелектуальної власності має відповідати правомочностям права власності [10, 65]. Однак це не стосується географічних зазначень, адже, як обґрунтовано вище, розпорядження ними неможливе.

По-друге, коло суб'єктів права на географічне зазначення не дозволяє визнати їх виключними (монопольними) [11, 26]. З огляду на об'єктивне існування географічного об'єкта (країни, населеного пункту, регіону тощо) будь-яка особа вправі користатися вказівками на нього за умови, що результати її праці у вигляді товарів чи послуг пов'язані з цим географічним місцем [2, 616]. Відповідно до ч. 2 ст. 17 Закону України «Про охорону прав на зазна-

чення походження товарів», реєстрація права на використання кваліфікованого зазначення походження товару не обмежує прав інших осіб на реєстрацію їх прав на його використання.

В цьому контексті не безспірним видається підхід В. Дозорцева стосовно того, що права використання та правомочності захисту права на зазначення походження товару достатньо для віднесення його до об'єктів права інтелектуальної власності, а коло правомочностей, характерних для системи географічних зазначень, спроможне забезпечити монополію на них [9, 295]. Аналогічні правомочності можна виокремити, наприклад, щодо репутації особи, однак репутація не може бути визнана майном, а право на неї — майновим. На відміну від колективних торговельних марок, географічне зазначення не здатне перейти в одноосібну власність, вся спільнота користувачів географічного зазначення не спроможна розпоряджатись географічним зазначенням.

Вкрай складно погодитися з точкою зору, що право на використання географічного зазначення є виключним та може одночасно належати декільком особам, продукція яких відповідає вимогам закону [12, 95, 96]. Множинність суб'єктів, які одночасно і незалежно один від одного використовують одне і те ж географічне зазначення, та можливість його використання для однорідних товарів різних виробників, що працюють в одному регіоні, безпосередньо вказує на відсутність монополії однієї особи щодо географічного зазначення.

Оскільки жодний суб'єкт не отримує виключне право на використання географічного зазначення, варто підтримати думку, що право на географічне зазначення не має і не може мати абсолютного монопольного характеру [13, 634]. Як впливає із суті географічного зазначення, цей засіб індивідуалізації, навіть попри обов'язковість його реєстрації, все ж не може бути монополізований лише одним виробником [14, 71]. Таким чином, право на географічні

зазначення не можна пояснити і за допомогою теорії виключних прав.

М. Архипова звертає увагу на тісний зв'язок географічного зазначення із певною територією, на основі якого дослідниця робить висновок про можливість перенести на географічне зазначення певних ознак матеріального об'єкту. Оскільки місцевість, на яку вказує географічне зазначення, завжди знаходиться на території певної держави, в цьому вбачається деякий елемент монополістичності, яка необхідна для наявності абсолютного права і яка є схожою на монополістичність володіння матеріальною річчю [15, 18]. Однак з цією тезою важко погодитись, враховуючи те, що її автор вказує лише на зв'язок держави та географічного зазначення, але не досліджує змісту правовідносин щодо географічних зазначень, який докорінно відрізняється від змісту правовідносин стосовно речі.

Т. Шевелева для обґрунтування властивостей нематеріальних об'єктів як безтілесних речей пропонує використовувати економічну цінність [8, 23]. Проте цей підхід не поширюється на географічне зазначення, адже цінність майна неможливо визначити в тому разі, якщо його неможливо відчужити, тобто розпорядитись ним. Дослідження Т. Шевелевої стосується торговельної марки, якій притаманна можливість відчуження. Така ж можливість властива також винаходу та іншим об'єктам промислової власності. Можливе також і розпорядження комерційною таємницею через її розголошення, тобто надання дозволу на її використання, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 506 ЦК України. Розпорядження ж географічним зазначенням — єдиним серед всього переліку об'єктів права інтелектуальної власності, визначеного українським законодавством, — неможливе.

В ст. 502 ЦК України встановлено, що суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення є виробники товарів, асоціації споживачів, інші особи, визначені законом.

В ст. 9 Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» закріплено, що право на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару мають: а) особа чи група осіб, які в заявленому географічному місці виробляють товар, особливі властивості, певні якості, репутація або інші характеристики якого пов'язані з цим географічним місцем; б) асоціації споживачів; в) установи, що мають безпосереднє відношення до вироблення чи вивчення відповідних продуктів, виробів, технологічних процесів або географічних місць. А право на використання, відповідно до ч. 2 тієї ж статті, мають, за умови реєстрації цього права, виробники, які в географічному місці, зазначеному в Реєстрі, виробляють товар, особливі властивості, певні якості чи інші характеристики якого відповідають тим, що внесені до Реєстру. Таким чином, право на використання географічного зазначення мають тільки виробники товару. Асоціації споживачів та інші установи, відповідно до закону, мають право на реєстрацію географічного зазначення та на перешкоджання неправомірному використанню географічного зазначення.

Як було визначено вище, українське законодавство передбачає замалий обсяг правомочностей виробників товару, щоб їх можна було визнати власниками географічних зазначень за пропріетарною теорією чи теорією виключних прав. Відсутність можливостей розпорядження географічним зазначенням та своїми правами на нього не дозволяють визнати виробників товару власниками географічних зазначень. Асоціації споживачів та інші організації, діяльність яких пов'язана з географічними зазначеннями, мають змогу тільки захищати свої інтереси за допомогою реєстрації географічних зазначень. Жоден із науковців не намагається визначити цих суб'єктів як власника географічних зазначень.

Існує думка, що власником географічного зазначення є держава. М. Ар-

хипова вважає, що необхідність для виробника товару отримати дозвіл держави на використання географічного зазначення свідчить про те, що воно знаходиться у державній власності [15, 18]. Аналогічну позицію обстоює О. Ковальчук, стверджуючи, що держава як суб'єкт права інтелектуальної власності на географічне зазначення наділена повноваженням щодо розпорядження географічними зазначеннями шляхом видачі дозволів на їх використання [16, 157]. Однак цей аргумент спростовується шляхом порівняння з іншими дозвільними процедурами. Так, наприклад, Положенням про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності для суб'єктів підприємницької діяльності до 2012 р. передбачалося одержання дозволу на виготовлення печаток і штампів. Жодних підстав вважати, що виготовлені печатки будуть знаходитися у державній власності, не існувало. Термін «дозвіл», використаний у наведених вище підходах, не в повній мірі відповідає процедурі реєстрації географічних зазначень, яка багато в чому подібна до процедури отримання патенту на винахід або свідоцтва про право власності на знак для товарів і послуг, які не визнаються власністю держави. Таким чином, той факт, що держава видає дозвільний документ на використання географічного зазначення, не може слугувати вказівкою на роль держави як власника у правовідносинах щодо географічних зазначень.

Держава не має жодної із правомочностей, характерних для власника, як то володіння, користування, розпорядження. Крім того, основною ознакою, яка не дозволяє говорити про право власності держави на географічні зазначення, є те, що виникнення географічного зазначення пов'язується виключно з ініціативою виробників, асоціацій споживачів та інших організацій. Лише після реєстрації певна географічна назва може бути визнана географічним зазначенням. До цього йдеться

тільки про назву місцевості, але держава не здійснює захист подібних назв до реєстрації їх як географічних зазначень.

В системі українського законодавства існує лише один акт, який може бути використано на обґрунтування права власності держави на географічне зазначення. Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2004 р. № 175 було затверджено Правила погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг. Правила встановлюють порядок одержання дозволу на використання позначення «Україна» та вказують на необхідність оплати збору за таке використання. Разом з тим, зазначення «Виготовлено в Україні» є простим зазначенням походження товару та використовується безоплатно. Слово «Україна» для вітчизняних товарів за умови маркування країни виробництва не спроможне мати розрізняльну здатність. Все це вказує на надуманість теорії права власності держави на географічне зазначення як такої, що не відповідає сучасному стану правового регулювання.

Географічне зазначення не може бути об'єктом права власності народу. В ч. 2 ст. 10 Закону України «Про географічні назви» встановлено, що назви географічних об'єктів України як складова частина історичної і культурної спадщини Українського народу — громадян України всіх національностей охороняються державою. Однак ця норма встановлює віднесення географічних назв до культурної спадщини народу, проте не до об'єкту його власності. Якщо вважати народ суб'єктом права власності на географічні зазначення, основною проблемою такої теорії є неможливість визначення, яким чином народ може реалізувати свої права у сфері географічних зазначень. Крім того, народ — це динамічна соціальна одиниця, народи створюються, змінюються, зникають. Більшість геог-

рафічних зазначень більш давні, ніж народи, які населяють відповідні території. Тому доцільно говорити про роль народу у створенні географічних назв, серед яких в подальшому можуть виокремлюватись географічні зазначення, проте немає підстав закріплювати за народом правомочність у сфері географічних зазначень.

Що стосується територіальної громади як імовірного суб'єкта права власності на географічні зазначення, вона має певні права на назву місцевості, де проживає, зокрема, може ініціювати зміну географічної назви. Також використання географічних зазначень впливає на репутацію територіальної громади. Однак хоча громада має право на зміну назви населеного пункту, проте історична назва місцевості знаходиться у межах відання історії та поза чиеюсь правовою компетенцією. Також громада, як і держава та народ України, не має жодної із правомочностей власника.

Якщо для визначення власника географічних зазначень брати до уваги співвідношення категорій географічного зазначення та географічної назви, то доцільно звернутись до Закону України «Про географічні назви». В ст. 7 Закону закріплено, що найменування та перейменування географічних об'єктів у межах визначених законом повноважень здійснюють Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Київська та Севастопольська міські ради, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, районні, сільські, селищні, міські ради. Повноваження із встановлення та зміни назви географічного об'єкта схожі на правомочність розпоряджен-

ня, якої не вистачало для визнання географічних зазначень об'єктом права інтелектуальної власності. Певним чином такий погляд поєднує в собі теорію права власності держави, народу і громади на географічні зазначення. Однак всім суб'єктам, визначеним в ст. 7 Закону України «Про географічні назви», не притаманна правомочність користування у її дійсному розумінні. Ані держава, ані народ України, ані громади не спроможні отримувати блага від корисних властивостей географічних зазначень, це доступне тільки виробникам товарів.

Висновки

Проведене дослідження дає підстави для висновку, що виокремити одного власника географічних зазначень не виявляється можливим. На відміну від інших об'єктів права інтелектуальної власності, жоден із суб'єктів правовідносин, що тим чи іншим чином стосуються географічних зазначень, має замало повноважень для визнання його власником. Виробники товару не мають змоги розпоряджатися географічними зазначеннями, держава, народ України і територіальні громади не можуть користуватися і розпоряджатися цим засобом індивідуалізації

У географічного зазначення немає і не може бути власника, адже режим права власності поширюється не на всі явища. Географічні зазначення народжуються історично в силу певних культурних традицій окремої місцевості, а історія і культура — це суспільні надбання, привласнення яких не тільки нелогічне, а й неможливе в силу природи їх походження. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. *Право інтелектуальної власності: Навч. посібник*. К.: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.
Droblyazko V. S., Droblyazko R. V. *Pravo intelektual'noyi vlasnosti: Navch. posibnyk*. K.: Yurinkom Inter, 2004. 512 s.

2. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького. Х.: Право, 2011. Т. 1. 656 с.
Tsyvil'ne pravo: pidruchnyk: u 2 t. / V. I. Borysova, L. M. Baranova, T. I. Bieghova ta in.; za red. V. I. Borysovoiy, I. V. Spasybo-Fatyeyevoyi, V. L. Yarots'koho. Kh.: Pravo, 2011. T. 1. 656 s.
3. Підпригора О. А. Законодавство України про інтелектуальну власність. Х.: Фірма Консум, 1997. 192 с.
Pidopryhora O. A. Zakonodavstvo Ukrayinyu pro intelektual'nu vlasnist'. X.: Firma Konsum, 1997. 192 s.
4. Кодинець А. О. Зміст суб'єктивного права на засоби індивідуалізації // Юридична Україна. 2007. № 2. С. 32-37.
Kodynets' A. O. Zmist sub'yektyvnoho prava na zasoby indyvidualizatsiyi // Yurydychna Ukrayina. 2007. № 2. S. 32-37.
5. Еременко В. Содержание и природа исключительных прав (интеллектуальной собственности) // Интеллектуальная собственность. 2000. № 4. С. 28-38.
Yeremenko V. Soderzhaniye u priroda isklyuchitel'nykh prav (intellektual'noy sobstvennosti) // Intellektual'naya sobstvennost'. 2000. № 4. S. 28-38.
6. Леощенко Д. І. Співіснування двох концепцій права інтелектуальної власності в Україні: філософський аспект проблеми // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2012. № 49. С. 278-284.
Leoshchenko D. I. Spivisnivannya dvokh kontseptsiy prava intelektual'noyi vlasnosti v Ukrayini: filosofskiy aspekt problemy // Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi. 2012. № 49. S. 278-284.
7. Калятин В. О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). М.: НОРМА, 2001. 480 с.
Kaliatin V. O. Intellektual'naya sobstvennost' (Isklyuchitel'nye prava). M.: NORMA, 2001. 480 s.
8. Шевелева Т. Торговельні марки: теоретичні аспекти незалежності права інтелектуальної власності та права власності на річ // Інтелектуальна власність. 2005. № 12. С. 21-26.
Sheveleva T. Torhovel'ni marky: teoretychni aspekty nezalezhnosti prava intelektual'noyi vlasnosti ta prava vlasnosti na rich // Intellektual'na vlasnist'. 2005. # 12. S. 21-26.
9. Дозорцев В. А. Понятие исключительного права // Проблемы современного гражданского права. Сборник статей. М.: Городец, 2000. С. 287-320.
Dozortsev V. A. Ponyatie isklyuchitel'noho prava // Problemy sovremennoho grazhdanskoho prava. Sbornik statey. M.: Horodets, 2000. S. 287-320.
10. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Ін Юре, 2007. 696 с.
Pravo intelektual'noyi vlasnosti: Akad. kurs: Pidruch. dlya stud. vyshchyykh navch. zakladiv / O. P. Orlyuk, H. O. Androshchuk, O. B. Butnik-Sivers'kyu ta in.; Za red. O. P. Orlyuk, O. D. Svyatots'koho. K.: In Yure, 2007. 696 s.
11. Мельниченко О. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію, пов'язану з неправомірним використанням об'єктів промислової власності // Інтелектуальна власність. 2006. № 5. С. 16-29.
Mel'nychenko O. Vidpovidal'nist' za nedobrosovisnu konkurentsiyu, pov'yazanu z nepravomirnym vykorystannya ob'yektiv promyslovoyi vlasnosti // Intellektual'naya sobstvennost'. 2006. № 5. S. 16-29.
12. Широкова О. Ю. Виды средств индивидуализации товара, происходящего

- с определенной территории: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. М., 2016. 174 с.*
 Shyrokova O. Yu. *Vidy sredstv individualizatsii tovara, proyskhodyashcheho s opredelennoy territorii: dis. ... kand. yurid. nauk: 12.00.03. М., 2016. 174 с.*
13. Сергеев А. П. *Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. 2-е изд. М.: Проспект, 2001. 567 с.*
 Sergeev A. P. *Pravo intelektual'noy sobstvennosti v Rossiyskoy Federatsii. 2-e izd. М.: Prospekt, 2001. 567 s.*
14. Селіваненко В. *Особенности правовой охраны засобів індивідуалізації у сфері охорони здоров'я // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 5. С. 68–73.*
 Selivanenko V. *Osoblyvosti pravovoyi okhorony zasobiv indyvidualizatsiyi u sferi okhorony zdorov'ya // Teoriya i praktyka intelektual'noyi vlasnosti. 2013. № 5. S. 68–73.*
15. Архипова М. І. *Цивільно-правова охорона географічних зазначень в Україні: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2006. 189 с.*
 Arkhipova M. I. *Tsyvil'no-pravova okhorona heohrafichnykh zaznachen' v Ukraini: Dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. K., 2006. 189 s..*
16. Ковальчук О. О. *Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення // Наше право. 2014. № 3. С. 153-158.*
 Koval'chuk O. O. *Sub'yekty prava intelektual'noyi vlasnosti na heohrafichne zaznachennya // Nashe pravo. 2014. № 3. S. 153-158.*

Надійшла до редакції 27.03.2017 р.

Афян А. Географические указания: собственность без собственника. Стаття посвящена аналізу норм українського законодавства касательно географических указаний и поиска субъекта, которого наиболее вероятно можно определить как владельца данного средства индивидуализации. Проанализировано содержание правомочий на географическое указание, исследована возможность отнесения государства, народа, территориальной общины в круг владельцев географических указаний.

Ключевые слова: географическое указание, теория права собственности

Afian A. Geographical indications: a property without an owner. The right to a geographical indication of its content has a differences from other intellectual property rights.

If we consider law on geographical indications from proprietary theory view, the law has to comprise proficiency, using and disposal of geographical indications. Part 1 of tbsp. 503 CC of Ukraine establish exhaustive list of intellectual property rights on geographical indications: 1) right on the recognition designations of product (service) to geographical indications; 2) right for using geographical indications; 3)rights to prevent misuse geographical indications and forbid such using. As seen from this norms for geographical indications only inherent a right for using which is only part of ownership content.

If we consider a right on geographical indications in theory exclusive rights contest, this theory is based on private monopolies. The subject of intellectual property law has exceptional right of using appropriate object and allow or forbid a using of this object by another persons. But legal nature of geographical indications doesn't fit into this conception. Firstly, as was said before, the disposition of geographical indications is impossible. Secondly, a plurality of subjects, which use same geographical indication contemporaneously

but independently from each other directly point out on lack of monopoly of one person in concerning to geographical indications.

Here is a suggestion that the owner of geographical indications is a state because only state gives a permission to use a geographical indication to producers of product. But state has no authorities which is specific to the owner like possession, usage and disposal.

Geographical indications can not be the object of people property or the local community. The role of the people in the creation of geographical names, among which can later distinguish geographical indications is quite clear. Territorial community has the right to change the name of the settlement, which may also make a connection with a geographical indication. However, the people and the local community have no right of ownership on geographical indications.

Identify single owner of geographical indication is impossible. Unlike other intellectual property rights, none of the objects of legal relations in one way or another related to geographical indications hasn't enough rights to identify someone as an owner. Product manufacturers are unable to manage geographical indications. The state, the people of Ukraine and municipalities can not use and manage this way of individualization.

There can't be the owner of geographical indication, since ownership regime does not extend to all phenomena. Geographical indications appeared historically because of specific cultural traditions of a certain area, and history and culture is public domain which assignment not only illogical, but can not because of the nature of their origin.

Keywords: geographical indication, theory of ownership

ОСНОВНІ ЗАХОДИ

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України в рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки 18–20.05.2017 р.

18.05.2017 р., об 11-00. Круглий стіл «Проблемні питання охорони і захисту авторських прав» (НДІ інтелектуальної власності НАПрН України спільно з Київським регіональним центром НАПрН України та НДІ приватного права і підприємництва імені Ф.Г.Бурчака НАПрН України). Конференц-зал Київського регіонального наукового центру НАПрН України м. Київ, вул. Пилипа Орлика, 3.

18.05.2017 р. Підготовка та розсилка наукової продукції НДІ інтелектуальної власності НАПрН України як методологічної допомоги при викладанні курсів з інтелектуальної власності у провідних ВНЗ України (НДІ інтелектуальної власності НАПрН України). Конференц-зал НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, м. Київ, вул. К. Малевича, 11 (13 пов.).

18–20.05.2017 р. Експозиція наукових видань НДІ інтелектуальної власності НАПрН України (НДІ інтелектуальної власності НАПрН України). Конференц-зал НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, м. Київ, вул. К. Малевича, 11 (13 пов.).

18–20.05.2017 р. Висвітлення заходів, проведених НДІ інтелектуальної власності НАПрН України в рамках XI Всеукраїнського фестивалю науки, у науково-практичному журналі «Теорія і практика інтелектуальної власності» та на сайті НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. (НДІ інтелектуальної власності НАПрН України). Конференц-зал НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, м. Київ, вул. К. Малевича, 11 (13 пов.).

19.05.2017р., о 12-00. Круглий стіл «Роль інтелектуальної власності в забезпеченні права доступу до лікування» (НДІ інтелектуальної власності НАПрН України спільно з Київським регіональним центром НАПрН України та НДІ приватного права і підприємництва імені Ф.Г.Бурчака НАПрН України). Конференц-зал Київського регіонального наукового центру НАПрН України м. Київ, вул. Пилипа Орлика, 3.

(продовження на С. 44)